

Administració i Polítiques Ambientals**2015/2016**

Codi: 102815

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501915 Ciències Ambientals	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Alexandre Casademunt Monfort

Correu electrònic: Alex.Casademunt@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Es tracta d'una assignatura introductòria ja que és la primera de la matèria "Ciència Política" que s'ofereix en el Grau de Ciències Ambientals. En conseqüència no es poden plantejar requisits acadèmics previs per al seu seguiment. Tanmateix, es consideren favorables l'hàbit de llegir en la premsa escrita o digital notícies relacionades amb la política i l'Administració i una cultura política participativa per part dels estudiants. Per exigències bibliogràfiques, també cal que l'alumne tingui competències lectores en llengua anglesa. Per altra banda, l'avaluació continuada -amb tutories i seminaris- d'aquesta assignatura, fa imprescindible la presencialitat en la majoria de les seves sessions. Altres formes de seguiment es consideraran excepcionals i hauran de ser acordades amb el professor abans de l'inici del curs.

Objectius

Malgrat el títol de l'assignatura (Administració i Polítiques Ambientals) partirem de la premissa que l'Administració pública no és l'únic, ni tan sols el principal, actor polític en la elaboració de les polítiques ambientals i el foment del desenvolupament sostenible. En aquest sentit, ens sembla molt més oportú parlar de governança ambiental, entesa com aquella xarxa d'actors polítics (públics i privats) i d'interaccions entre aquests actors, que permet prendre decisions que afecten les polítiques ambientals i el desenvolupament sostenible.

El caràcter introductori i molt sintètic (3 ECTS) d'aquesta assignatura limita l'abast, però no la transcendència dels seus objectius. Per a això, cal un plantejament estratègic en el disseny dels seus continguts: no es tractarà tant d'aprofundir en aspectes tècnics o descriptius de la matèria (Ciència Política/Ciència de l'Administració) com de predisposar l'alumne per a una comprensió política dels problemes ambientals i de la sostenibilitat. La naturalesa col·lectiva i conflictual (política) dels problemes ambientals requereix un abordatge que sigui facilitador i orientat a la transformació. En aquest sentit, hem considerat oportú donar rellevància a conceptes com el de "governança ambiental" o el de "transició cap a la sostenibilitat" i fer-los vertebradors dels continguts d'aquesta assignatura. Aquests conceptes no es poden encabir en un temari convencional de Ciència Política o de Ciència de l'Administració i, per tant són de poca utilitat, per a aquesta assignatura, el seguiment de manuals o la realització d'exàmens teòrics. Això, com veurem a "Metodologia", també reflectit en el mètode docent.

L'estudi i la comprensió dels processos de governança que afavoreixen el trànsit cap a la sostenibilitat és, en definitiva, l'objectiu principal d'aquesta assignatura.

De forma més explícita i concreta podem enumerar els objectius que se'n deriven:

- Comprendre i valorar la naturalesa política dels problemes i conflictes ambientals; del desenvolupament sostenible com a aposta política, econòmica, social i cultural de futur.
- Identificar i estudiar els principals actors polítics, els seus recursos i instruments en la gestió dels problemes ambientals i de la sostenibilitat.

- Comprendre el concepte de "governança ambiental" per tal d'afavorir processos de "transició cap a la sostenibilitat".
- Adquirir les competències i habilitats necessàries per tal de saber a aplicar a casos concrets (àmbits territorials i sectorials determinats) els conceptes de "governança ambiental" i de "transició cap a la sostenibilitat".

Competències

- Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
- Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
- Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i els conceptes de les ciències socials més rellevants en medi ambient.
- Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.
- Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
- Treballar amb autonomia.
- Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
2. Analitzar i valorar críticament el funcionament de les diferents institucions polítiques estatals.
3. Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
4. Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
5. Demostrar si aquestes polítiques provoquen conflictes o responen a un consens.
6. Descriure els actors polítics i valorar críticament el comportament polític en diferents contextos sociopolítics i històrics.
7. Descriure els principals elements del procés polític: socialització, actituds i ideologies polítiques.
8. Fer un diagnòstic de les problemàtiques de conflictivitat i de cooperació als països, regions i àmbits del sistema internacional que calgui.
9. Fer un diagnòstic de les problemàtiques de seguretat i de desenvolupament als països, regions i àmbits del sistema internacional que calgui.
10. Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.
11. Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
12. Treballar amb autonomia.
13. Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.
14. Utilitzar aquesta demostració per interpretar com es posa en pràctica una decisió política.

Continguts

BLOC 1: POLÍTICA I SOSTENIBILITAT

1. Què és la política? Gestió de conflictes i provisió de béns públics. La sostenibilitat com a bé públic.
2. Política i poder polític: recursos i estratègies. Poder polític, legitimitat i coacció.
3. El sistema polític: actors polítics, institucions i decisions.
4. La Tragèdia dels comuns i gestió política de la sostenibilitat.

BLOC 2: POLÍTQUES I SOSTENIBILITAT

5. Què són les polítiques públiques. Sistema polític i polítiques públiques.
6. Qui fa les polítiques públiques? Actors polítics, recursos, interessos i sistemes de creences.

7. Xarxes d'actors i de polítiques. El concepte de coalició promotora.

8. Com es fan les polítiques? Cicle i fases d'elaboració.

BLOC 3: GOVERNANÇA AMBIENTAL I SOSTENIBILITAT

9. El concepte de governança. Governança ambiental i política ambiental.

10. Governança ambiental i transicions cap a la sostenibilitat.

Metodologia

El mètode docent proposat per a aquesta assignatura, persegueix que l'alumne adquireixi les competències i habilitats necessàries per a assolir els objectius esmentats.

- Es fomentarà l'aprenentatge a través de formes participatives a classe (seminaris de lectura i tutories actives);
- Es promourà l'ús del campus virtual (aula moodle) així com l'assistència a cursos, seminaris o conferències que es realitzin dins i fora de la Facultat.
- S'insistirà en la conveniència d'abordar estudis de cas com a aproximació al coneixement pràctic d'aquesta assignatura. Els treballs finals de curs seguiran aquesta perspectiva metodològica i seran tutoritzats pel professor.

La dedicació de l'estudiant a aquesta assignatura es divideix en diversos tipus d'activitats, cadascun d'ells amb un pes determinat d'hores de treball.

Aquesta assignatura és de 3 ECTS, és a dir, implica una dedicació total de l'estudiant de 75 hores, distribuïdes en:

Activitats dirigides:

Les activitats dirigides són activitats realitzades a l'aula, amb la presència del professor, i representen al voltant del 33% (24 hores) del total del treball exigint a l'alumne. Inclouen:

- classes magistrals (amb suport TIC), amb la possibilitat d'incloure conferències per part d'algun ponent (16 hores);
- seminaris de lectura en grups més reduïts (2 hores)
- tutories actives per grups i àmbits de treball (6 hores).

L'assistència als seminaris de lectura i a les tutories actives és obligatòria i qualsevol absència haurà de ser convenientment justificada.

Per al seguiment dels seminaris de lectura, l'alumne tindrà al seu abast un dossier electrònic de lectures amb els enllaços bibliogràfics garantits. El dia indicat, i en grup, els alumnes hauran de contestar a unes preguntes sobre les lectures proposades; després aquestes respostes es posaran en comú ja sigui en forma de debat, d'estudi de cas o de simulació.

Les tutories actives persegueixen facilitar i posar en evidència el progrés dels treballs finals de curs. Per a aquest propòsit, tenen un component formatiu col·lectiu (s'organitzen per àmbits i grups de treball) i avaluatiu individual (intenten també posar en evidència les aportacions individuals al treball col·lectiu). Per això, en alguna de les tutories programades, cada alumne haurà de fer una prova escrita per tal d'evidenciar la seva capacitat d'aplicar conceptes teòrics o aspectes metodològics vistos a classe a l'objecte d'estudi específic del seu treball de curs (compartit).

Activitats supervisades:

Les activitats supervisades són activitats dutes a terme per l'estudiant fora de l'aula d'acord amb un pla de treball dissenyat i posteriorment tutoritzat i avaluat per part del professor; representen al voltant del 33% (25 hores) del total del treball exigint a l'alumne.

En concret, l'estudiant haurà de fer un treball final de curs col·lectiu (amb un màxim de 4 membres per grup) sobre l'estudi d'un procés de governança cap a la sostenibilitat en un àmbit sectorial i/o territorial concret. Com ja s'ha esmentat, aquest treball serà tutoritzat pel professor.

La preparació dels seminaris de lectura també es considera una activitat supervisada ja que l'alumne haurà de treballar sobre un triade lectures i preguntes prèviament determinada pel professor. Aquest treball serà, per tant, posteriorment supervisat i avaluat.

Activitats autònomes:

Les activitats autònomes són totes aquelles activitats que fa l'alumne pel seu compte i d'acord amb les exigències del curs per tal de superar amb èxit l'assignatura, tals com lectures bàsiques i complementàries, estudi dels apunts de classe o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs. Representen al voltant d'un altre terç (21 hores) del treball total exigint a l'alumne.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	16	0,64	2, 6, 7
Seminaris de lectures obligatoris	3	0,12	1, 2, 6, 7, 10, 11
Tutories grupals (i obligatòries) per a l'elaboració d'un treball de curs final	6	0,24	1, 3, 4, 6, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Elaboració d'un treball de curs final	25	1	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi dels apunts i de les lectures bàsiques i complementàries.	21,5	0,86	1, 2, 4, 6, 7, 10, 12

Avaluació

Els ítems d'avaluació d'aquesta assignatura són 2:

1) Un **control sobre els continguts de l'assignatura** que es farà en acabar el temari i que inclourà les lectures treballades en els seminaris. Aquesta prova valdrà el 40% de la nota final de curs i es podrà recuperar a final de curs. Una nota inferior o igual a 4 impedeix fer promig amb la nota del treball de curs i, per tant, comporta suspendre l'assignatura.

2) L'elaboració d'un **treball final de curs col·lectiu** (mínim 3 màxim 4 membres) que valdrà el 60% de la nota final de curs. Del 100% de la nota del treball, un 30% correspon a l'assistència obligatòria d'almenys 3 tutories actives; cada absència a aquestes tutories es penalitzarà amb un 10% de la nota del treball fins arribar a aquest 30%. Una nota del treball inferior o igual a 4 impedeix fer promig amb la nota del control de continguts i, per tant, comporta suspendre l'assignatura. La nota del treball no es pot recuperar.

El mètode d'avaluació proposat pondera la importància relativa atorgada al tipus de competència que l'alumne a assolir en aquesta assignatura:

1) Avalua l'adquisició de competències individuals i col·lectives:

-Amb la realització d'un control individual sobre els continguts de l'assignatura i de les lectures (40% de la nota final) i de les tutories obligatòries (30% de la nota del treball de curs) s'avaluen les competències individuals de l'alumne. La nota del treball de curs final avalua les competències col·lectives dels seus signants.

2) Pondera el pes relatiu que han de tenir les competències sistèmiques (comprensió de la matèria) i metodològiques:

-El control sobre els continguts de l'assignatura (40%) pretén avaluar bàsicament les capacitats sistèmiques individuals de l'alumne, mentre que el control sobre el seguiment de les tutories sobre els treballs (30% de la nota del treball de curs) ho faria, en canvi, en relació a les competències de caràcter més metodològic (operacionalització i aplicació dels conceptes teòrics a casos concrets).

3) Inclou l'evidència d'habilitats comunicatives individuals i col·lectives:

-El treball de curs haurà de ser presentat públicament per totsels seus signants, en format acordat (pòster, power-point o altres) per part dels qui signin el treball. Aquesta presentació serà avaluada i formarà part de la nota global del treball de curs.

Finalment, la nota única i compartida del treball de curs (60% de la nota final de l'assignatura) intentarà posar en evidència l'equilibri entre les competències esmentades (individuals, col·lectives, sistèmiques, metodològiques, comunicatives) assolit, col·lectivament, per als seus signants.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
CONTROL INDIVIDUAL SOBRE EL PROGRÉS DEL TREBALL FINAL DE CURS EN LES TUTORIES	30% de la nota del treball de curs	1,5	0,06	1, 2, 6, 10, 11, 12
CONTROL INDIVIDUAL SOBRE ELS CONTINGUTS DE L'ASSIGNATURA	40% de la nota final	1,5	0,06	2, 6, 7, 10, 11, 12
PRESENTACIÓ I ENTREGA COL·LECTIVA D'UN TREBALL FINAL DE CURS	60 % de la nota final	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

L'estudiant d'aquesta assignatura disposarà d'un dossier electrònic amb enllaços bibliogràfics garantits. Tanmateix, considerem que poden ser considerades com a lectures interessants per a aquesta assignatura les referències següents:

Alfama E. et alt. (2007) *Per una nova cultura del territori? Mobilitzacions i conflictes territorials*, Icària: Barcelona.

Casademunt, A. (1998): *L'interès empresarial de les polítiques ambientals*. Barcelona:IEC

Dente, B. (ed.) (1995): *Environmental policy in search of new instruments*. London:Kluwer Academic Publishers.

Dietz, T; Stern, P.C. (eds.) (2008): *Public Participation in Environmental Assessment and decision making*. The national Academic Press. Washington, D.C.

Font, J., Font, N. i Subirats, J. (2002): "Las Agendas 21 Locales; la experiencia de Barcelona en perspectiva comparada", en Blanco, I y Gomà, R. (eds.), *Gobiernos Locales y Redes Participativas*, Barcelona: Ariel.

Ostrom, Elinor (1990): *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge University Press. (Trad.) Elinor Ostrom (2000), *El gobierno de los bienes comunes. La evolución de las instituciones de acción colectiva*, México, UNAM-CRIM-FCE

Subirats Joan, Peter Knoepfel, Corinne Larrue, Frédéric Varone (2008): *Análisis y gestión de políticas públicas*. Barcelona: Ariel.

Vallès, J.M. 2007. *Manual de Ciencia Política*, Barcelona: Ariel.

Jan-Peter Voss, Dierk Bauknecht, René Kemp (2006): *Reflexive governance for sustainable development*, Edward Elgar Publishing.